

«يېڭى ئۇقۇم» ئىسىم - پەن بىلىملىرى مەجمۇئەسى

ھاۋا ئۆزگەردى!

شىنجاڭ كۆزەل سەنئەت - فوتو سۈرەت نەشرىياتى

图书在版编目(CIP)数据

天气变啦! : 维吾尔文 / (韩) 李美爱著 ; (韩) 林一秀绘 ; 千太阳汉译 ; 买然木汗·那以甫维译.
—乌鲁木齐 : 新疆美术摄影出版社, 2015.11
(新概念科学系列)
ISBN 978-7-5469-7728-7

I. ①天… II. ①李… ②林… ③千… ④买… III.
①科学知识—儿童读物—维吾尔语(中国少数民族语言)
IV. ①Z228.1

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2015)第 264062 号

选题策划: 亚森·吾不力哈斯木 责任终审: 亚森·吾不力哈斯木
责任编辑: 夏依买尔旦·艾尼瓦尔 责任印制: 刘伟煜
责任复审: 吐尔洪·吐尼牙孜

丛 书 名 新概念科学系列
书 名 天气变啦! (维吾尔文)
作 者 (韩) 李美爱
插 图 (韩) 林一秀
译 者 买然木汗·那以甫
出 版 新疆美术摄影出版社(www.xjdzyx.com)
地 址 乌鲁木齐市经济技术开发区科技园路5号(邮编 830026)
发 行 新疆维吾尔自治区新华书店
制 版 乌鲁木齐穆拉卡提文化传媒有限公司
印 刷 北京新华印刷有限公司
开 本 787 mm × 1092 mm 1/12
印 张 2.5
版 次 2015 年 11 月第 1 版
印 次 2016 年 3 月第 1 次印刷
书 号 ISBN 978-7-5469-7728-7
定 价 18.00 元

网络出版 读读网(www.dudu-book365.com)

网络书店 淘宝网·新疆旅游书店(<http://shop67841187.taobao.com>)

«بېڭى ئۇقۇم» ئىلىم - پەن بىلىملىرى مەجمۇئەسى

ھاۋا ئۆزگەردى!

ئاپتورى: لى مېئەي [كورپە]
رەسىمنى سىزغۇچى: لىن يىشىۋ [كورپە]
تەرجىمە قىلغۇچى: مەرىمخان نايىپ

شىنجاڭ گۈزەل سەنئەت - فوتو سۈرەت نەشرىياتى

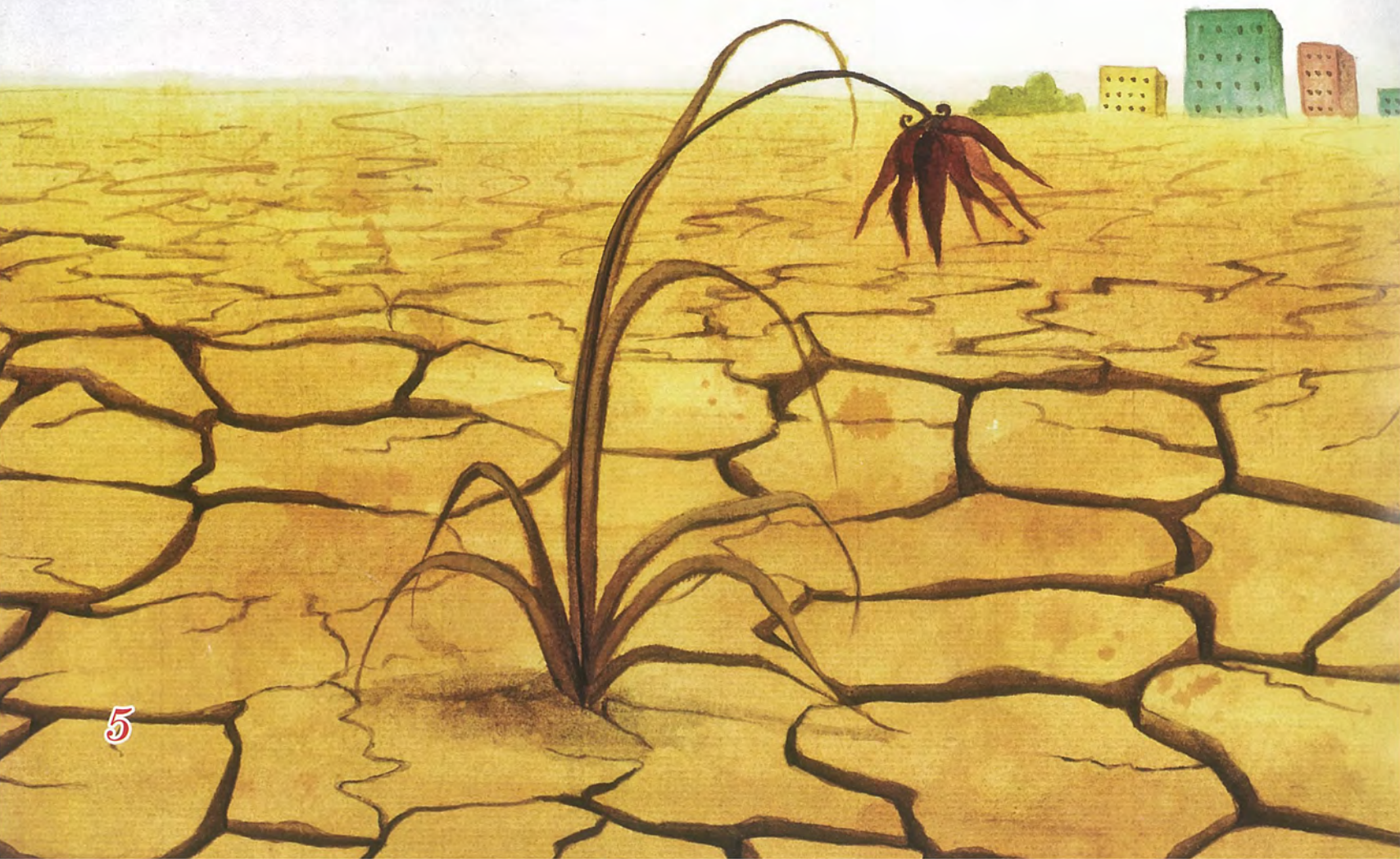

پىرغىرىن ئاپتاپ

— نېمىدېگەن ئىسسىق — ھە!
قىزىق قۇياش نۇرى زېمىنغا
چۈشۈپ، يۈزلەرنى قىزىتىپ، تەر تامچىد—
لىرى يۈزنى بويلاپ ئاقتى، ئەمما دەرەخ
ئاستى بەك سالقىن ئىدى.

ھازىر قۇرغاقچىلىق پەسلى بولغاچقا، يامغۇر ياغمىغىلى ئۇزۇن بولدى.
قاراڭلار! يەر خۇددى تاشپاقىنىڭ قېپىدەك يېرىلىپ كېتىپتۇ.
ئوت - چۆپلەر ئۇسسۇزلۇقتىن قۇرۇشۇپ، دەرەخ يوپۇرماقلىرى سولشىپ قاپتۇ.

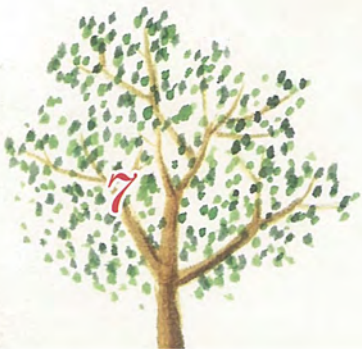

بۇلۇت ھاۋا بوشلۇقىدىكى
سۇ تامچىلىرى ياكى مۇز كىرىسى.
تاللىرىنىڭ توپلىنىشىدىن شە-
كىللىنىدۇ.

بۈگۈن ھاۋا تۇتۇق!
ئاسماننى قاپقارا بۇلۇت قاپلىغانىدى.
ئۇزاق ئۆتمەي، قۇياشنىمۇ كۆرگىلى بولمىدى.

شامال چىقتى.

شامال دەرەخنى ئىرغىتىپ، يوپۇرماقلارنى يەرگە چۈشۈردى.
— ھەي، شامال! دوپپامنى قايتۇرۇپ بەر!

«گۈر، گۈر»

كۆزنى چاقدىغان چاقماققا ئۇلىشىپلا گۈلدۈرماما گۈلدۈرلىدى.
ئاسماننى قاراڭغۇلۇق باستى.
چاقماق! ھەي چاقماق! سەن دەرەخ شېخىغا ئوخشايسەن.
گۈر، گۈر.
دېرىزىنى تاقاپ، قۇلاقنى ئېتىۋالسىمۇ، گۈلدۈرمامىنىڭ ئاۋازىنى
توسۇپ قالغىلى بولمايتتى.

«يالت - يۇلت»

— تەيفېڭ بورىنى چىقتى، تېز ئۆيگە قايتايلى.
تەيفېڭ بورىنى دەرەخنى يىلتىزىدىنلا قومۇرۇۋېتىدىغاندەك قىلاتتى.
غۇر - غۇر، گۇر - گۇر.
— نېمىدېگەن كۈچلۈك بوران بۇ.

«غۇر - غۇر»

يامغۇر ياغدى.

ئاسماندىن چۈشكەن يامغۇر كۈنلۈكۈمگە تاراسلاپ چۈشتى.

يەر يۈزىدىكى يامغۇر سۈيى يۇندى قۇدۇقىغا شارىلداپ كىرىپ كەتتى، نېمىدېگەن قىممەتلىك!

زىقارلىق!

بۇلۇت سۇ تامچىلىرىنىڭ
ئېغىرلىقىنى كۆتۈرەلمىگەندە، سۇ تامچى-
لىرى ئاسماندىن يەر يۈزىگە چۈشىدۇ،
شۇنىڭ بىلەن يامغۇر شەكىللىنىدۇ.

ھاۋا ئېچىلدى.
ھوي! بۇ يامغۇرنىڭ سەۋەبىدىنمىدۇر؟
يامغۇردىن كېيىنكى ئاسمان ئىنتايىن سۈزۈك ئىدى.
بىلىپ - بىلمەيلا ئاسماندا ھەسەن - ھۈسەن كۆرۈندى.
نېمىدېگەن چىرايلىق! مەن چىرايلىق ھەسەن - ھۈسەننى ياخشى كۆرىمەن.

ھەسەن - ھۈسەن ھاۋادىكى
سۇ تامچىلىرىغا قۇياش نۇرىنىڭ
چۈشۈپ سۈنۈشى ۋە قايتىشى نەتىجىدە -
سىدە 7 خىل رەڭنىڭ ھاسىل بولۇپ -
شىدىن شەكىللەنگەن.

بۈگۈن تۇمانلىق كۈن بوپتۇ.
تۇمان بولسا ھاۋادىكى سۇ تامچىلىرىنىڭ تۆۋەن يەر يۈ-
زىدە لەيلىشىدىن شەكىللەنگەن ھاۋا رايى ھادىسىسى.
قاراڭلار! تۇمان خۇددى مۆكۈشمەك ئويناشقا ئامراق
كەپسىز بالىدەك، بەزىدە تاغ ۋە دەريانى يوشۇرۇپ قويسا، بە-
زىدە ئوتلاق ۋە دەرەخنى غۇۋا كۆرۈنىدىغان قىلىپ قويدۇ.

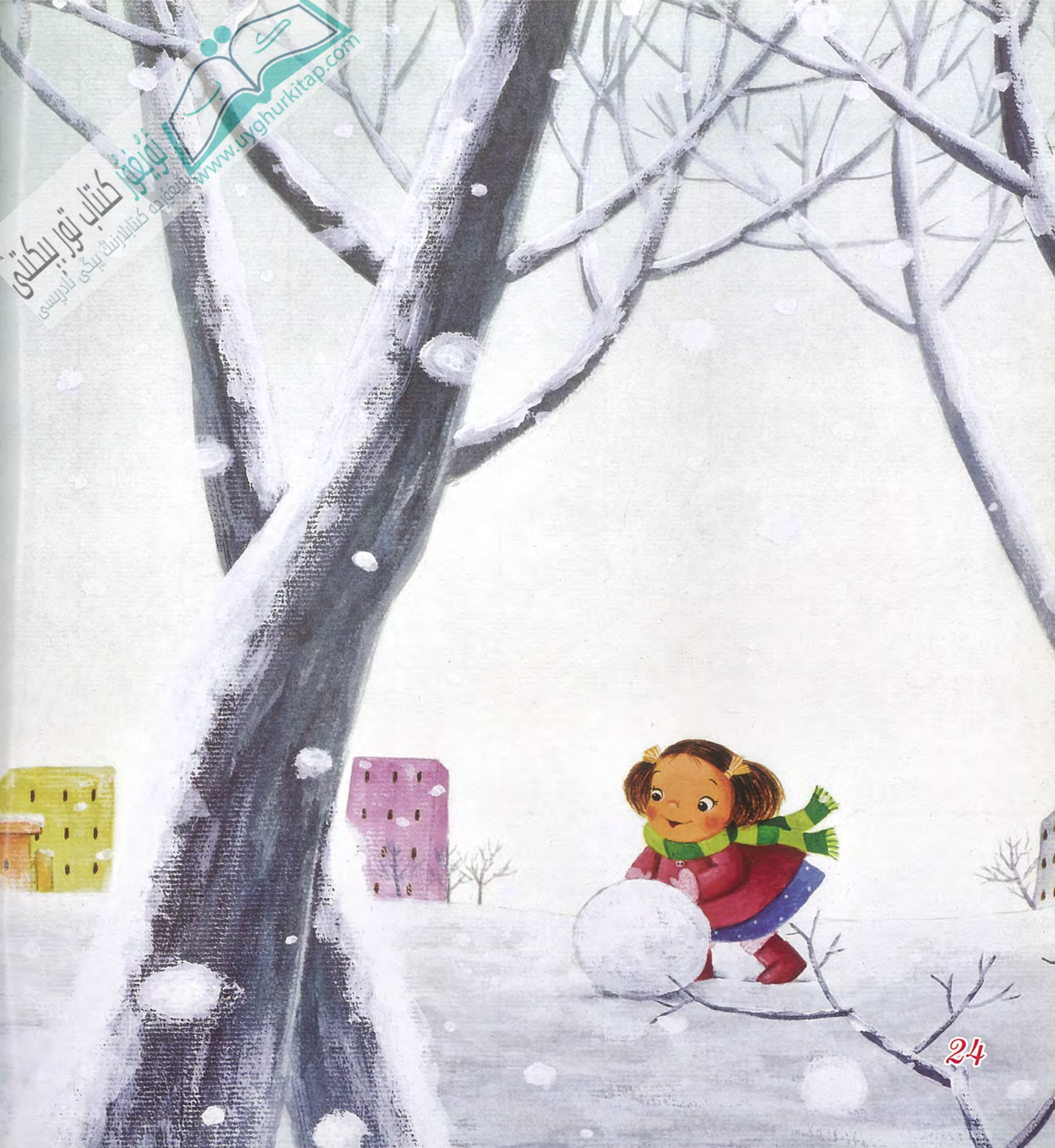
كەچ بولغاندا ئۇششۇك چۈشتى.
ئۇششۇك خۇددى قارغا ئوخشايدىغان ئۇششاق مۇز كىرىستالى، ئۇ يەر يۈزىنى، دەرەخ
شېخنى، دادامنىڭ ماشىنىسىنى قاپلاپ بىر قەۋەت قىروۋ ھاسىل قىتۇ.
ئەمما، قۇياش چىقىشى بىلەنلا قىروۋ ئېرىپ كەتتى.

مۆلدۈر ياغدى! تېز قېچىڭلار!
يۇمىلاق مۇز پارچىسى ئاسماندىن توروكلاپ چۈشتى.
بىرنەچچە تالنى تېرىپ ئېلىپ ئالاقىنىمغا قويدۇم. نېمىدېگەن سوغۇق - ھە!
مۆلدۈرنىڭ بەزىلىرى پۇرچاق چوڭلۇقىدا بولسا، بەزىلىرى كالتەك توپ
چوڭلۇقىدا بولۇپ، تېگىپ كەتسە بەك خەتەرلىك.

تېمپېراتۇرا نۆلدىن تۆۋەنگە چۈشكەن-
دە، بۇلۇتتىكى ئۇششاق سۇ تامچى-
لىرى قېتىپ يەرگە چۈشۈش
جەريانىدا قارغا ئايلىنىدۇ.

قار ياغدى.

ئۆگزە، دەرەخ شاخلىرى، يوللارنىڭ ھەممىسى ئاپئاق قار بىلەن پۈركەندى.
ۋاھ، نېمىدېگەن پەيزى! دوستلىرىم بىلەن قار بوۋاي ياساپ ئوينىدىغان بولدۇم.

ۋاھ، نېمىدېگەن سوغۇق.

ھوي! ئايۋاندا مۇز چوكىلىرى پەيدا بوپتۇ.

مۇز چوكىلىرى بولسا ئۆگزىدىكى قارلار ئېرىپ چۈشۈۋاتقاندا قايتىدىن مۇز تۇتقان.

دىن كېيىن شەكىللەنگەن.

ئوچۇق، تۇتۇق، يامغۇرلۇق، قارلىق كۈنلەر.
ھاۋا رايى ھەر كۈنى ئۆزگىرىپ تۇرغاچقا، بىز ئىنتايىن خۇشال.

بەزىدە ئىسسىق، بەزىدە سوغۇق ئۆزگىرىشچان ھاۋا رايى

ناۋادا ھەر كۈنى ئوچۇق، ئىللىق ھاۋا بولغان بولسا نېمىدىگەن ياخشى بولاتتى - ھە! ئەمما بۇ بىزنىڭ خىيالىمىزلا، خالاس. قىسمەن رايونلاردا يامغۇر كۆپ يېغىپ كەلگۈن كېلىدۇ؛ يەنە بەزى جايلاردا قاتتىق قار يېغىپ، ماشىنىلار ماڭالماس قالىدۇ. شۇڭلاشقا ھاۋا رايونىنىڭ تۇرمۇشىمىزغا بولغان تەسىرى ئىنتايىن چوڭ. شۇ سەۋەبلەك كىشىلەر ھەر كۈنى ھاۋا رايى ئۆزگىرىشىگە دىققەت قىلىدۇ. بىر ئائىلە كىشىلىرى ساياھەتكە چىققاندا، تۇيۇقسىز يامغۇر يېغىپ كەتسە قاتتىق ئەپسۇسلىنىپ كېتىدۇ. مۇشۇنداق ئىشلارغا يولۇقۇپ قالماسلىق ئۈچۈن ئالدىن ھاۋا رايى مەلۇماتىنى ئاڭلاپ، ئاندىن ساياھەتكە چىقىدىغان كۈنىنى بېكىتىش لازىم.

بۇلۇت ئېغىرلاشسا يامغۇر ياغىدۇ

دېڭىز ۋە قۇرۇقلۇقتىكى سۇ قۇياش نۇرىنىڭ چۈشۈشى بىلەن سۇ ھورغا ئايلىنىپ، ئاسمانغا كۆتۈرۈلۈپ، بۇلۇت ئەتراپىغا يىغىلىدۇ. سۇ ھورى يىغىلىپ بارا - بارا

كۆپەيسە، بۇلۇت ئېغىرلاشىپ، ھاۋا بۇلۇتنى كۆتۈرۈپ تۇرالايدۇ - دە، يامغۇر ياغىدۇ.

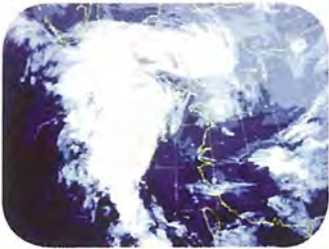
شامال نېمە ئۈچۈن كۈچلۈك چىقىدۇ؟

ھاۋا توختىماستىن يۆتكىلىپ تۇرغاچقا، شامال ھاسىل بولغان. يانداش ئورۇننىڭ تېمپېراتۇرا پەرقى چوڭ بولغاندا، شامال كۈچلۈك چىقىدۇ.

سۈنئىي ھەمراھ بۇلۇت خەرىتىسىگە ئاساسەن ھاۋا رايونىدىن مەلۇمات بېرىش

ھاۋا رايونىدىن مەلۇمات قانداق ئىشلىنىدۇ؟ ئالدى بىلەن ئوخشاش ۋاقىت ئىچىدە بىرقانچە رايوننىڭ تېمپېراتۇرا، نەملىكى، بۇلۇت مىقدارى، شامال كۈچى ئۆلچەپ، ماتېرىيال توپلىنىدۇ ھەمدە بۇلارغا ئاساسلىنىپ ھاۋا

رايى خەرىتىسى سىزىلىدۇ، ئەڭ ئاخىرىدا ھاۋا رايى خەرىتىسى ۋە باشقا ماتېرىياللارغا ئاساسەن ھاۋا رايى مەلۇماتى ئىشلىنىدۇ.

ھاۋا سوۋىسا يامغۇر قار بولۇپ چۈشىدۇ

قار يامغۇرغا ئوخشاش بۇلۇتتىن چۈشكەن سۇ تامچىسى. ئەگەر ھاۋا سوغۇق بولسا، يەنە كېلىپ يۇقىرى ھاۋا بوشلۇقىنىڭ تېمپېراتۇرا سى تۆۋەن بولسا، سۇ تامچىلىرى چۈشۈش داۋامىدا قارغا ئايلىنىپ يەرگە چۈشىدۇ.

نېمە ئۈچۈن چاقماق چېقىش ۋە گۈلدۈرماما گۈلدۈرلەش ھادىسىسى كۆرۈلىدۇ؟

دېمىق ياز كۈنلىرىدە كۆپىنچە چاقماق چېقىش ۋە گۈلدۈرماما گۈلدۈرلەش ھادىسىسى يۈز بېرىدۇ. دېمىق ھاۋادا نەم ھاۋا يۇقىرىغا ئۆرلەپ، يامغۇرلۇق توپ بۇلۇت ھاسىل قىلىدۇ. يامغۇرلۇق توپ بۇلۇتتا نۇرغۇن سۇ تامچىسى ۋە مۇز كىرىستالى بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئۆزئارا سوقۇلىشىدىن زەرەت ھاسىل بولىدۇ، سوقۇلۇش كۈچلۈك بولغاندا چاقماق ھاسىل بولىدۇ. چاقماق ئەتراپىنىڭ ھاۋاسىنى قىزىتىدۇ، بۇنىڭ بىلەن قىزىغان ھاۋا كېڭىيىپ گۈلدۈر - قاراس قىلىپ گۈلدۈرماما گۈلدۈرلەيدۇ. بۇ ۋاقىتتا، بۇلۇتتا يامغۇر بولسا، قىزىل رەڭلىك چاقماق چاقىدۇ؛ ناۋادا بۇلۇتتا مۆلدۈر بولسا، كۆك رەڭلىك چاقماق چاقىدۇ.

ئاپتوموبىل چاقماقنىڭ زەربىسىگە ئۇچرامدۇ؟

ئاپتوموبىلنىڭ كۆپ قىسىم زاپچاسلىرى تۆمۈردىن ياسالغاچقا، چاقماقنىڭ زەربىسىگە ئۇچرايدۇ. ئاپتوموبىل ئەتراپتا ھېچقانداق ئىمارەت بولمىغان كەڭرى دالىدا يۈرگەندە، چاقماقنىڭ زەربىسىگە ئۇچراش ئېھتىماللىقى چوڭ بولىدۇ. ئەمما ئاپتوموبىلنى چاقماق سوقۇۋەتسىمۇ، ئىچىدىكى ئادەمگە زىيان يەتمەيدۇ. بۇنىڭدىكى سەۋەب ئاپتوموبىلغا چۈشكەن چاقماق تېزلىكتە يەر يۈزىگە سۈمۈرۈلۈپ كېتىدۇ.

بۇ كىتاب زامانىۋى مائارىپ نەشرىياتىنىڭ 2013 - يىلى 1 - ئاي 1 - نەشرى، 2013 - يىلى 1 -
ئاي 1 - باسمىغا ئاساسەن تەرجىمە ۋە نەشر قىلىندى.

本书根据现代教育出版社2013年1月第1版,2013年1月第1次印刷版本翻译
出版。

تەكشۈرۈپ بېكىتكۈچى: ياسىن ئوبۇلقاسىم
باسما مەسئۇلى: ليۇ ۋېييۇ

پىلانلىغۇچى: ياسىن ئوبۇلقاسىم
مەسئۇل مۇھەررىرى: شاھمەردان ئەنۋەر
قايتا تەكشۈرگۈچى: تۇرغۇن تۇنىياز

«يېڭى ئۇقۇم» ئىلىم - پەن بىلىملىرى مەجمۇئەسى

ھاۋا ئۆزگەردى!

ئاپتورى: لى مېيئەي [كورېيە]

رەسىمنى سىزغۇچى: لىن يىشىۋ [كورېيە]

تەرجىمە قىلغۇچى: مەريەمخان نايىپ

نەشر قىلغۇچى: شىنجاڭ گۈزەل سەنئەت - فوتو سۈرەت نەشرىياتى
ئادرېسى: ئۈرۈمچى شەھىرى ئىقتىساد - تېخنىكا تەرەققىيات رايونى پەن - تېخنىكا باغچە يولى 5 - قورۇ
پوچتا نومۇرى: 830026

تارقانقۇچى: شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق شىنخۇا كىتابخانىسى
بەت ياسىغۇچى: ئۈرۈمچى مۇلاقات مەدەنىيەت تارقىتىش چەكلىك شىركىتى
باسقۇچى: بېيجىڭ شىنخۇا مەتبەئەچىلىك چەكلىك شىركىتى
فورماتى: 787 × 1092 مىللىمېتىر، 1/12
باسما تاۋنىقى: 2.5

نەشرى: 2015 - يىلى 11 - ئاي 1 - نەشرى

بېسىلىشى: 2016 - يىلى 3 - ئاي 1 - بېسىلىشى

كىتاب نومۇرى: ISBN 978 - 7 - 5469 - 7728 - 7

باھاسى: 18.00 يۈەن

تور نەشرى: دۇدۇ تورى (www.dudu-book365.com)

تور كىتابخانىسى: تاۋناۋ تورى - شىنجاڭ ساياھەت كىتابخانىسى (http://shop67841187.taobao.com)

ISBN 978-7-5469-7728-7

定价：18.00元